

I. PROGRAM DE CERCETARE pe perioada 2016-2020
(Departamentul de Teologie și Centrul de Studii Teologice Aplicate)

I.1. Programul de cercetare al Centrului va cuprinde:

- proiecte de cercetare comune, individualizate pe secțiuni, și
- teme personale de cercetare, desfășurate pe perioade delimitate de timp.

Astfel, primul Program de cercetare al Centrului aparține de cercetarea fundamentală în domeniul teologiei și este desfășurat pe o perioadă de 4 ani, cu titlul: **Iisus Hristos, calea, adevărul și viața**

Teologia ortodoxă a afirmat două principii foarte importante pentru viața și misiunea creștină în condițiile secularizării contemporane:

1. salvarea omului nu este clădită pe om, ci pe Persoana divino-umană a lui Iisus Hristos – *numită problema hristologică*;
2. teologia ortodoxă promovează principiul în conformitate cu care sensul vieții umane nu rezidă nici în egalitatea și nici în libertatea ființei umane, ci în comuniunea cu Dumnezeu Treime, ce se realizează în actul liturgic al euharistiei – *numită problema liturgică*.

Criteriul 1. Provocarea/Oportunitatea Programului

A1.1. Este de așteptat ca până în 2020 să fie explicat și înțeles fenomenul uimitor conform căruia România este singura țară din lume unde nu se dărâmă biserici – după 1989 – ci se construiesc noi lăcașuri de cult;

A1.2. După un mileniu de evoluție a creștinismului, în 1054 s-a produs „marea schismă” între Biserica răsăriteană și Biserica apuseană. Cauzele sunt multiple și merită investigate deoarece explică situația teologiei ortodoxe în peisajul teologiilor creștine contemporane, în condițiile secularizării;

A1.3. Teologia apuseană – romano-catolică – a evoluat distinct și diferit în timp față de teologia ortodoxă, cu privire la Întrupare, unirea ipostatică și consecințele ei dogmatice, fapt ce a dus la inexistența unei transformări ontologice sau ființiale a omului în și prin sacrameinte;

A1.4. În Teologia ortodoxă există învățătura despre transformarea ontologică a omului prin har, în Sfintele Taine;

A1.5. În perioada contemporană, toate statele-națiune își proclamă dreptul la propria viziune/politică religioasă. De aceea apare provocarea teologică a discursului teologic în funcție de timp istoric, loc geografic și cât de legitimată este o teologie întemeiată pe specific național – în special o teologie românească – fără a trăda învățătura lui Hristos.

Criteriul 2. Relevanța provocărilor pentru cercetarea fundamentală

A2.1. Investigarea problemei hristologice ar putea explica modificările și degradările produse în ontologia contemporană a umanului – dispute și războaie religioase, asasinat politice, sinucideri în masă, agresivitatea teologică, prozelitismul, violența sacră etc.;

A2.2. Problema hristologică produce explicații ale legăturilor teologiei liturgice cu alte forme de exprimare ale spiritului uman: arta religioasă, morala, dreptul, știința, filosofia;

A2.3. Teologia ortodoxă ar putea fi folosită în elaborarea unei enciclopedii explicative a religiilor și cultelor din România;

A2.4. Teologia ortodoxă poate da un răspuns consistent cauzelor violenței religioase în scopul terapiei lor spirituale, ca și explicației și înțelegerii cauzelor violenței islamului, al unor secte sinucigașe, ca și al satanismului religios.

Criteriul 3. Capacitatea națională de cercetare fundamentală

3.1. Nr. de cercetători echivalenți normă întreagă, disponibili în momentul de față: 20;

3.2. Exemple de succes;

- Pr. prof. dr. Ion Popescu;

- Pr. conf. dr. Nicolae Brânzea; etc.

3.3. Infrastructura de cercetare disponibilă în momentul de față:

- tehnică electronică de informare și tehnoredactare;

- birotică;

3.4. Capacitatea instituțională:

- Departamentul de filosofie al IFP;
- Facultatea de Teologie a Universității „Valahia” din Târgoviște;
- Facultatea de Teologie a Universității din Pitești;
- Facultatea de Teologie a Universității „Ovidius” din Constanța;
- Facultatea de Teologie a Universității București.

Criteriul 4. Resursele necesare pentru atingerea masei critice în cercetare

4.1. Nr. cercetători echivalenți normă întreagă: 20;

4.2. Investiții totale publice: 1 mil. Euro;

4.3. Infrastructura de cercetare necesară:

- tehnică de calcul;
- birotică;
- tehnică electronică de informare și tehnoredactare;
- burse de documentare și studiu în zonele istorice și geografice, semnificative pentru teologia ortodoxă.

Criteriul 5. Rezultate așteptate până în 2020

5.1. Nr. publicații noi:

- o revistă lunară de cercetări teologice ortodoxe;
- o enciclopedie explicativă a religiilor din România;

- un dicționar de termeni, concepte și categorii teologice ortodoxe;

- 100 de studii și articole;

5.2. Nr. de conferințe la conferințe internaționale: 7;

5.3. Nr. de teze de licență/masterat/doctorat ce vor fi susținute: 200.

INTERDEPENDENȚE

Relevanța subdomeniului propus pt. probleme științifice majore (*grand scientific challenges*) care fac obiectul marilor infrastructuri de cercetare europeană:

B1.1. Teologie ortodoxă și secularizare;

B1.2. Teologia ortodoxă, ecumenismul și dialogul interconfesional;

B1.3. Spre o teologie unică a Bisericilor și confesiunilor creștine;

B1.4. Teologia ortodoxă, biologie și bioetică;

B1.5. Teologia ortodoxă și feminismul contemporan: problema hirotoniei femeilor.

Relevanța subdomeniului propus pt. asigurarea bazei de cunoaștere necesară (*grand societal challenges*) pentru probleme societale majore:

B2.1. Explorarea cosmosului și teologia ortodoxă;

B2.2. Teologia ortodoxă și problema națională;

- B2.3. Diaspora ortodoxă și bisericile mame;
- B2.4. Contribuții ortodoxe la dialogul ecumenic;
- B2.5. Teologia ortodoxă și maladiile sociale contemporane:
 - ideologii naziste și rasiste;
 - toxicomania;
 - sida și erotismul.

Nevoi de cercetare socio-economică în subdomeniu:

- B3.1. Investigații de psihologie religioasă cu privire la cauzele convertirii religioase;
- B3.2. Investigații asupra lui *homo non-religiosus* – omul secularizat – și a cauzelor abandonării religiei;
- B3.3. studii asupra satanismului, vampirismului, licantropiei și a altor tradiții demonice pe teritoriul României;
- B3.4. Teologia ortodoxă și fenomenul tehnostiinței contemporane;
- B3.5. Creștinismul poporului român, factor al continuității etnice.

I.3. Programul de Cercetare al Centrului va cuprinde, de asemenea, proiecte individuale și colective de cercetare, organizate de:

1. personalitatea teologică a omului, stabilită de Patriarhia Română, Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului, Facultatea de Teologie Ortodoxă, ș.a.;

2. preocupări individuale legate de specificul activității didactice, astfel:
 - 2.1. muzica cultică și laică în Eparhia Argeșului și Muscelului precum și în alte Eparhii;
 - 2.2. hermeneutica spațiului sacru, abordat în mod comparativ în arta religioasă: pictură, sculptură, artă monumentală, muzică;
 - 2.3. simbolistica semnelor limbajului mimico-gestual;
 - 2.4. simbolistica artei religioase;
 - 2.5. crestomații tematice: - din textele sacre ale diverselor religii;
- din Sfinții Părinți Bisericești ca și din comentatori clasici ai diverselor religii.

I.4 Programul de cercetare al Centrului va cuprinde:

- organizări anuale de Sesiuni de comunicări științifice, simpozioane, colocvii, mese rotunde, în care se concretizează și se valorifică activitatea de cercetare a Centrului;
- editarea de caiete de lucru și volume colective de studii ale cercetătorilor și a altor autori consacrați ca și a cercetătorilor aflați la începutul carierei.

Director Departament,
Pr. lect. univ. dr. Gheorghe GÂRBEA

Director Centru de Studii,
Pr. conf. univ. dr. Nicolae BRÎNZEĂ